

צאת השבת	הדה"נ	בני ברק
5:49	4:14	
5:50	4:07	אלעד
5:53	4:00	ביתר
5:53	4:00	י-ם
5:52	4:17	ק"ג

נדברה נא

בס"ד | יו"ל ע"י קהל עדת חסידי נדבורנה בארה"ק | קרית נדבורנה

באור פני מלך

פנינים יקרים ואמרות טהורות, מלוקטים מדב"ק של כ"ק אדמו"ר הקוה"ט זיע"א

יצחק אבינו ביקש להנחיל לדורות הבאים היאך יש לעבוד את עבודת האכילה

ויהי כי זקן יצחק וגו' ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי וגו'. (כ"ז ד')

הנה כל המקראות הללו שביקש יצחק מעשיו בנו שיצא השדה להביא לו ציד ולעשות מטעמים כאשר אהב וכו', אינם אומרים אלא דרשוני, שהרי יצחק אבינו עליו השלום, עודו בשנות צעירותו כבר מסר נפשו להשי"ת במעשה העקידה, והיה מקודש מקודש בלי שום שייכות לענייני גשמיות. ואילו כאן נראה לכאורה כי דווקא לעת זקנה נתן דעתו הרבה על עניינים גשמיים כאכילה ושתייה שיתקנו לו מטעמים כאשר אהב, ובפרט שזה היה לפני מותו אשר לעת כזאת כל אחד מישראל אף אם אינו בעל מדריגה, כבר אינו חושב כל כך על עניינים גשמיים. וודאי שאין הדברים כפשוטם ח"ו, אלא תורה היא ולימוד היא צריכה.

ויראה לומר, דהנה מודעת זאת גודל העבודה שיש באכילה, שעל האדם לקדש עצמו בעת גשתו אל האוכל למען יהא שולחנו בבחי' 'זה השולחן אשר לפני ה'.' וידוע שבאמצעות האכילה יוכל אדם להתעלות ולהתקרב אל השי"ת, כדכתיב (שמות כד, יא) 'ויחזו את האלוקים ויאכלו וישתו', שמתוך אכילה ושתייה זכו למדרגה העליונה של ויחזו את האלוקים.

והענין בזה, כי בגוף המאכלים יש כוחות קדושה עצומים הנותנים חיות לנשמה, כמ"ש המג"א (או"ח סי' ו' ס"ק ד') דבכוונות (מהאר"י ז"ל) כתוב דהנשמה נהנית מרוחניות המאכל והגוף נהנה מגשמיות המאכל, ומכוח זה קשורים זה בזה ע"י המאכל. ובמחצית השקל (שם) מובא שבזה פ"י האר"י הק' מאמר הכתוב "כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פ"י ה' יחיה האדם" (דברים ח, ג), דלא רק על גשמיות המאכל מתקיים האדם, כי אם גם על כל מוצא פ"י ה', דהיינו הרוחניות של המאכל, שהם הניצוצות הק' שיש במאכלים, אשר מהם מזון וחיות הנפש הרוחנית. וא"י עוד בספרים **דמאכל** בגי' צ"א כמנין ב' השמות הו"ה אדנ"י, ומזה נראה שיש באכילה כוונות גבוהות ונשגבות.

ומי שמקדש עצמו בשעת האכילה זוכה למדרגות נעלות, ולאידך גיסא אם אינו נוהר שתהא אכילתו בקדושה אז הוא מתגשם באמצעות האכילה, וכדאי' בתוס' בכתובות

(קד. בד"ה לא נהנית) בשם המדרש "עד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו, יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו". כי כשאדם אוכל למלאות את תאוות נפשו הרי הוא מתגשם, ושוב אינו זוכה להשגות גדולות בתורה.

וענין זה ביקש יצחק אבינו ע"ה להורות קודם מותו בתורת צוואה לכל הדורות הבאים אחריו, שידעו גודל העבודה המוטלת על האדם בעת האכילה. ולפיכך דווקא לעת כזאת קודם מותו ציווה שיביאו לפניו מטעמים לאכול, כי ע"י שיראו את יצחק אבינו שהיה קודש לה', עוסק בזמנים אלו בענייני אכילה, יבינו שאף באכילה יש עבודה נשגבה. ואין הדברים אמורים רק באכילה דמצווה, כגון אכילת מצה או סעודות שבת וכיו"ב, אלא אף בכל אכילה של רשות יש עבודה נשגבה. וממילא ידעו לדורות עולם שאף אם האדם מהיותו בשר ודם הריהו זקוק לאכול ולשתות, מ"מ אף בתוך הטבע יש לראות את הכוח האלוקי הנמצא בכל דבר, כמו גם באכילה ושתייה.

וכוונה נוספת נראה לומר בענין המאכלים שביקש יצחק להביא לפניו, דהנה איכא ב' אהבות, 'אהבת רעים' ו'אהבת דודים'. אהבת רעים היא אהבה המביאה לידי קיום המצוות שבין אדם לחברו וכדו', כגון מצות ואהבת לרעך כמוך, ומצות כיבוד אב"א, ולקבל כל אדם בסבר פנים יפות. אך על האדם לדעת כי קיימת אהבה נעלה ונשגבה לאין ערוך מזו, והיא אהבת דודים, דהיינו אהבת האדם להשי"ת, שהיא אהבה בלי מצרים כדכתיב (שה"ש ב' ה') "כי חולת אהבה אני". ויצחק אבינו קודם מותו רצה להורות את בני ישראל את הדרך ילכו בה לקיים את כל מצוות התורה, הן המצוות שבין אדם למקום אשר קיומם נובע מתוך אהבת דודים, והן המצוות שבין אדם לחברו אשר קיומם נובע מתוך אהבת רעים, לזה ציווה להביא לפניו מטעמים, כי עצם הבאת המאכלים תרמוז לאהבת רעים וקירוב הלבבות ע"י אכילה, אך רמוז בזה גם אהבת דודים, כי אצל יצחק אבינו הייתה האכילה עבודת קודש, והתענג בה על ה' כמו בקיום המצוות שבין אדם למקום.

קריאת השכמה

בפרשתנו אנו נחשפים לראשונה למלחמת הקדושה נגד כוחות הרע, כאשר עוד בטרם באו לאוויר העולם נחלקו יעקב ועשיו. עשיו נכסף לבתי ע"ז, ואילו יעקב השתוקק לבתי כנסיות. יוצר אור ובורא חושך.

והקושיה ידועה, מילא אותו רשע, מתאוה היה לעבודת אלילים ולפיכך היה מפרסם לצאת. אך יעקב אבינו, הרי זכה באותן שעות ללמוד תורה מפי המלאך, כמו שאמרו חז"ל שקודם ביאתו של תינוק לאוויר העולם מלאך מלמדו כל התורה כולה. אם כן למה אצה לו הדרך לצאת לבתי כנסיות?

מבאר מרן רבינו ה"באר יעקב" זי"ע: יעקב אבינו השתוקק **ליגיעת התורה!** לימוד התורה אכן היה לו באותה עת במידה גדושה, אך הוא ביקש לעמול ולהתייגע עליה מתוך השקעה וזע! וכי זו חכמה, ללמוד כשמלאך מלמד ומכניס הכל לפה בניחותא?... העבודה היא להתאמץ ולהזיע, 'שתהיו עמלים בתורה'. לפיכך ביקש לצאת לבתי כנסיות, לזכות לעמל התורה שאין ערוך לחשיבותה, וערכה לא תסולא בפז.

כמה גדול השכר השמור לעמלי התורה! ולא, אין הכוונה לשכר שלעתידי לבוא, את זה הרי לא ניתן כלל לשער בשכל אנוש, אבל כמה גדול הרווח של עמלי התורה כאן בעולם הזה!... היכן עוד מצויה קורת רוח כזו בעולם, כאותה הנאה קדושה שהיא עתה נחלת רבבות לומדים ברחבי תבל העומדים לקראת סיום הש"ס כולו! - - - דומה שכל ההנאות שבעולם בטלות ומבוטלות לעומת שמחה עילאית ונשגבה זו של הלומדים העמלים, הצועדים בימים אלה את הצעדים האחרונים לקראת השלמת הש"ס בבלי, לאחר השקעה יומיומית של למעלה משבע שנים רצופות!

רבות עוד נחוש ונתרומם בשמחתם, דפים רבים ינסו להביע את עומק הרגשות הממלאות את לב המסיימים, ושמחתם תקרין ללא ספק על כל הסובבים אותם. אולם כבר עתה, עוד בטרם יישמע קול מצהלות המסיימים בחגיגתם, השעה כשרה וההזדמנות נתונה להיערך לקראת תחילת המחזור החדש שיחל בעוד שבועות ספורים. עכשיו זה הזמן! כשקול צופר הרכבת העולמית נשמע הולך ומתקרב בדרכו אל התחנה הנדירה, השעה היא לארוז את החבילות ולהתייצב על הרציף. את התחנה הזו אסור לנו להחמיץ! יותר מדי זמן המתינו המונים להזדמנות חיהם, כדי לעלות על המסלול של סיום הש"ס וידיעת התורה. הנה זה קרב ובא, וברגע הנכון נזנק ונצטרף אל המסע!

ב"ועד עתים לתורה" שע"י קהל עדתנו, יושבים ומצפים לפנייתכם, אנשי שלומינו היקרים, ומשתוקקים לשבץ כל אחד ואחד בשיעור הראוי לו, או להתאים לו חברותא כלבבו. ישנן אפשרויות רבות ומגוונות, ומקום שמור לכל אחד בלי יוצא מהכלל. זכרו! רבים מחבריכם מביטים עתה בהשתאות לאחור, ואינם מאמינים שעשו את המסע האדיר הזה. עיניהם סורקות בחוסר אמון את מדף הספרים הארוך העמוס בעשרות כרכי הש"ס בבלי, ולבם מסרב להאמין שכל זה עכשיו שלהם.

ובעזרת ה' בעוד שבע שנים ומחצה, זה יהיה גם שלכם!

דברי אלוקים חיים

אמרות קודש ופנינים יקרים, מלוקטים ממשנתו של כ"ק אדמו"ר שליט"א

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק (כ"ה, י"ט).

ובמדרש הסמיכו לכאן הפסוק במשלי (י"ז, ו) "עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם".

וראו להתבונן היכן מרומז דבר זה בפרשתנו, שבני בנים הם עטרת לזקניהם, והאבות הם תפארתם של בנים.

ונראה לבאר בהקדם דרשת חז"ל שהביא רש"י לעיל (ו, י"ט) ריש פרשת נח בביאור הכתוב "אלה תולדות נח, נח איש צדיק", הפסיק הכתוב בשבחו של נח במקום שהיה לו לכתוב תולדותיו, מכאן דרשו "שעיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים". עפ"י זה יתפרש על נכון אף כאן, שבא הכתוב לרמז מה היה עיקר תולדותיו של יצחק, שתמיד היה תולה כל זכותו בזכות אבות, וסבר וחשב שכל מעלותיו וטובותיו הם רק מכוחו של אברהם אביו. אמר הכתוב 'אלה תולדות יצחק', מה הם עיקר תולדותיו והליכותיו של יצחק, 'בן אברהם', על זה הייתה כל מחשבתו, שבן אברהם הנו ובזכות כך זכה למה שזכה, ואילו מצד עצמו אינו מאומה. ובכן שפיר הסמיך המדרש לכאן את הכתוב "עטרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם", ללמדנו שזו הייתה עבודת אבותינו הקדושים, לעשות עטרה לראשם את זכות אבותם ולא לתלות מאומה במעשיהם.

וכשם שיצחק בענוותנותו היה סובר כן תמיד ולא תלה דבר בזכות עצמו, כך אף אברהם בענוותנותו היה חושב להיפך, שכל מעלותיו וטובותיו לא באו לו אלא בזכות זרעו שעתידיים לצאת ממנו, הם יצחק ויעקב. ואף כתוב מפורש מסייעו (ישעיה כ"ט, כ"ב) "יעקב אשר פדה את אברהם", היינו שניצול אברהם מאור כשדים בזכות יעקב שעתידי לצאת הימנו. אלא שאברהם לא תלה את הצלת אור כשדים בלבד בזכותו של יעקב, רק כל עמידתו בעשרת הניסיונות מתחילה ועד סוף, הכל תלה בגדלותם של יצחק ויעקב יוצאי חלציו, שהם גרמו לו. וזה ג"כ נרמז בכתוב בסופו 'אברהם הוליד את יצחק', שהיה אברהם אביו סבור במחשבתו שכל מעלתו היא בכך ש'הוליד את יצחק' ולפיכך זכה למה שזכה, ואילו מצד עצמו אין לו מאומה. כי כך דרכם של צדיקים, תולים כל שבח ותהילה באחרים ורואים עצמם כמי שאינם.

ובכן מתבאר גם ראשית הכתוב שהסמיך המדרש "עטרת זקנים בני בנים", אברהם שהוא הזקן עיטר לראשו את בני בניו וראה בהם את כל מעלתו.

ויש לכל אדם ללמוד מהליכותיהם של אבותינו הקדושים וליקח מוסר השכל לעצמו, שאף שלומד ומתפלל וזוכה לקצת טעם של דביקות בבורא יתברך, אל יחזיק טובה לעצמו לומר שמעשיו קירבוהו וגידלוהו, אלא יתלה הכל בזכות אבותיו שהיו מלפניו, או בזכות הדורות הבאים לאחריו.

ובאמת כך היה בפועל, שזכותו של כך אחד מהאבות הקדושים עמד לדורות שלפניו ושלאחריו. כוחו של אברהם בעמידה בניסיונות הוא שעמד ליצחק בנסינותיו שלו, כגון ניסיון העקידה, וכמו שכותב האוה"ח הק' (שם א' ד"ה ויהי) שזה היה ניסיון גדול אף ליצחק, וכן (להלן כ"ו א') "ויהי רעב בארץ" וגו', ועוד אחרי כן (שם כ') "ויריבו רועי גרר עם רועי יצחק" בחפירת הבארות. בכל הניסיונות הללו עמד יצחק באמונה ובגבורה, מכוחו של אברהם שסלל הדרך של העמידה בניסיונות בתמימות ובבטחון.

ואף יעקב אבינו נתנסה בניסיונות הרבה בימי חייו, וכפי שהוא עצמו הגיד לעת זקנותו לפרעה ששאל לו כמה ימי שני חייו (להלן מ"ז, ח), השיב ואמר לו "ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה, מעט ורעים היו שני חיי", הרי משמע מלשונו שהיו בהם הרבה ניסיונות וימי קושי. וגם הוא כאברהם ויצחק אבותיו עמד בכלם בגבורה, וקיבל עליו את רצון הבורא באהבה ושלימות ובאמונה תמימה.

ובכן עתירתנו "יהי ה' אלוקינו עמנו כאשר היה עם אבותינו אל יעזבונו ואל יטשנו, להטות לבבנו אליו ללכת בכל דרכיו, לשמור מצותיו וחוקיו ומשפטיו אשר ציווה את אבותינו".

תורת אבות

אמרות טהורות מצדיקי הדורות על פרשת השבוע

עקב ענווה יראת ה'

ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול וגו' ותלבש את יעקב בנה הקטן. (כ"ז ט"ו) **החילוק** בין יעקב לעשו הוא, דעשו נקרא 'גדול' ויעקב נקרא 'קטן'. והטעם, כי עשו הוא מקור הגדלות והגאוה מהקליפות, כמאמר הכתוב (להלן לו לא) "ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום" וגו' היינו שההתנשאות היא מצד אדום. גם עשו אמר (להלן לג ט) "יש לי רב", מגודל הגאוה שהיה בו.

אבל יעקב הוא מצד הקדושה והכנעה וענוה לפני הש"י, על כן נקרא 'קטן' מפני בחינת הקטנות והכנעה. ואסור לתלמיד חכם שיתיהר ושיהיה בו גאוה וגסות, כי אם שמיני שבשמינית (סוטה ה), ואפילו זה החלק אינו מבחינת יעקב, כי אם מעשו לוקחים זה החלק שמיני שבשמינית (בכדי להפכו לקדושה). וזה שאמר הכתוב (מלאכי א ב) "הלא א"ח עשו ליעקב", פירוש מלת א"ח מרמז א' ה', ר"ל אחת משמונה שבגאוה נתן עשו ליעקב, וקיבלו כדי יעקב להפכו כנ"ל.

ושמו מרמז לזה, 'יעקב' - 'עקב', ר"ל יו"ד הוא הקטנה שבאותיות, ו'עקב' מרמז לבחינת נפשו כעפר לכל, הנדוש בעקב. לכן הדרך לכל זרע יעקב להתנהג בענווה ושפלות שהיא מצד הקדושה, ולהתרחק מהגאוה וגסות הרוח שהיא מדתו של עשו הרשע.

(בת עין)

הוי רץ למשנה

עיון בנושא שבועי מתוך הלימוד היומי במסגרת "משנת הקהילה"

פרשת תולדות 11 מסכת כתובות ו1 - הפוסק לחתנו

מי ילקח לחתן - מופלג בתורה או מצוין במדותיו

בהגיעה בתו יחידתו של הגביר ר' יקיר רְחֵמְלִיבִין לעת דוֹדִים. הוצף בשלל הצעות מגוונות, מתוכם שָׁלַח שתי הצעות מושלמות ומפתות...

האחד עדין נפש ברוך כשרון ומחדש נפלא, המצטיין ביחוד בעמל בתורה בהתמדה עצומה. השני לעומתו גם בן עליה בתורה, אולם עיקר הצטיינותו בטוב לבו, אֶ'גוֹטְקֶר, שהכל נהנים מסביבתו.

והנה נֶזֶר המדות הוא ראשון במעלה, וכמליצת הרב מטשעבין זצ"ל בפוסק "אֶת בְּתִי נִתְתִי לְאִישׁ הַזֶּה" (דברים כב/טז), שהחתן יהיה ראוי להיקרא 'אִישׁ', וְיֵין אֶ' מְעֻטָּשׁ (שר התורה' עמוד 923). ומשמיה דהסטייפלער זצ"ל מטין ג' דברים בהם ייבדק החתן, וסימנ'ך 'מִשְׁה': מִדוֹת טוֹבוֹת, שִׁכֵּל הַיִּשֵּׁר, הַתְּמִידָה בְּתוֹרָה.

וכך שנינו (כתובות ו/ב): **"הפוסק מְעוֹת** נדוניה לְחַתְנוֹ בעת התנאים והאירוסין, וְמֵת חַתְנוֹ לפני הנישואין, ונפלה הבת ליבום, והיבם תובע מחותנו לעתיד לעמוד בהתחייבותו הכספית. אֶמְרוּ חֲכָמִים, יָכוֹל הוּא הָאֵב שְׂאִמְרָ לִיבִם: לְאֶחִיךָ הַיִּתִּי רוֹצֵה לִיתֵן נְדוּנִיה, וְלֶךָ אִי אֶפְשִׁי (אין ביכולת...) לִיתֵן..."

והטעם: תוקף התחייבות נדוניה מאב לבתו, מוֹתְנָה בנישואין, "שכל הפוסק אינו פוסק אלא על מנת לכנוס" (רמב"ם אישות כג/טו), ולפיכך כשמת החתן, פג תוקפה. וזכות החתן שלא לשוב ולהתחייב ליבם.

מסתימת הלשון **"הפוסק מְעוֹת לְחַתְנוֹ"**... עולה, שלעולם האב פטור. ואכן מחדשים חז"ל (כתובות ס/ב, רע"ב) שאפילו אם החתן המנוח 'עם הארץ' היה, ואילו אחיו ה'יבם' הינו בֶּר אֶרְזֵן ותלמיד חכם. יָכוֹל הָאֵב לִסְרֵב לִשְׁלֵם בְּתוֹאנָה 'לאחיך הייתי רוצה'...

והנה משמים סיבבו לאב הזדמנות לקיים מאמר חז"ל (פסחים מט/א) "לעולם ימכור אדם כל מה שיש לו... וישאי בתו לתלמיד חכם", ומילטוהו מאזהרתם (שם מט/ב) "כל המשיא בתו לעם הארץ, כאילו כופתה ומניחה לפני ארץ". ומה מקום לטענת האב שהסכים רק לראשון ע"ה? ובפרט 'בב' שהתורה גזרה כן שימשיך לקנין האישות של אחיו?!

ויתכן לבאר על פי מִשְׁלַח חֲכָמִים (קידושין מט/א) האומר: **"מִסְאָנָא דְרַב מִכְרָעָא** (מנעל גדול ממדת רגלי) לֹא בְּעִינָא (איני חפיצה בו, רש"י), מלמדך שאין אדם חפץ בשידוך בו ירגיש 'נחות דְרָגָא'... וד"ל.

ברם, הלא גם כשהנעל הוֹלְמָת לרגל, והבת חפיצה ביבם (רמב"ם הל"ב), ומעוניינת בתלמיד חכם, אין כופין האב לשלם?

ומצינו ב'מאיר' (כתובות ס/ו) שהעלה ב' סיבות: א. **"אֶפְשֵׁר שְׂאִינוּ חֲפִץ בְּמִדוֹתָיו** וְבְטִסְכָּסְיוֹ (מנהגיו של היבם)". ב. **"וְאֶף קְשָׁמְדוֹתָיו** (של היבם) אֶפְשֵׁר שְׂהוּא (האבא) יִזְדַּע בו (ביבם) דְרַב שְׂמִיגִיס (דוחה) אֶת דְּעִתּוֹ מִמֶּנּוּ. ולכאורה עולה (מטעם א') אמת כאובה, שלפעמים טוב לאדם בחתן ע"ה מתוקן במדות טובות, מת"ח גרידא...!!!

כמוכן שאין להקיש מכאן הכרעה לר' יקיר רְחֵמְלִיבִין, הן שהאב המוחזק בממונו, בטענה כל דהו תְּגַבֵּר ידו. וביותר יתכן שדברי ה'מאיר' מכוונים בעיקר לדבריו הנוקבים (גיטין לא/ב) "תלמיד חכם כל שאינו מצויין במדותיו וטכסיסיו, אין שאר חכמים חייבים לנהוג בו כבוד של תלמידי חכמים...", ומפרט כגון "בעל מריבה ומחלוקת..."

אולם בענייננו שכל הצעה מעוטרת בשתי המעלות, וההבדל הוא רק בְּחִדּוּתָהּ, מתלבט ר' יקיר למי לתת יָקָר...

אח לצרה

הרה"ק רבי יעקב רוד
מאמשינוב זי"ע
ד' כסלו תרל"ח

פני רבם הגדול, ומרוב גבולו של אחד מהם את ידו וכיבה את פנס הנפט, בעוד חבריו ממהרים להימלט מהמקום אחוזי אימה, לקיים מה שנאמר 'מורא רבך כמורא שמיים'... כאשר ראה הרבי עד היכן הדברים מגיעים, מיהר להרגיע את החסידים ולהשיבם בקריאה של חיבה, הורה לאחד מהם להעלות את האור, ופנה לשפשף את ידיו הקפואות על יד התנור.

אט אט שבה רוחם של החסידים

אליהם, והם הצליחו להבין בלחישה מפי הגבאי, כי לא אליהם התכוון הרבי בביקורו הפתאומי, אלא לצורך שליחות של מצווה הגיע. לאחר שהתחמם מעט לצד התנור, פנה הצדיק אל החסידים ושאל מי יוכל ללוותו אל ביתו של ר' זנוויל הגביר, שכן עליו לשוחח עמו בדחיפות בעניין של פיקוח נפש.

נדהמו האברכים למשמע הבקשה, והביעו את דעתם בדרך ארץ כי כדאי להמתין עד אור הבוקר, שכן בשעה זו

אז נדברו

פרקי חיים והליכות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה

ועתה בני שמע בקולי

ההתבוננות בפסוקי פרשתנו, מלמדת על גודל מדרגתו של יעקב אבינו במצוות כיבוד אב. יעקב איש תם היה יודע כי כמעשה נטילת הברכה הוא מכניס עצמו לסכנה גדולה, הן הכיר את עשיו אחיו הרשע והבין כי ירדפנו על כך, ובכל זאת ביטל דעתו וציית לרבה אמו בתמימות. ואכן כל כוונתו בנטילת הברכות לא היה בה שום מחשבה של טובת הנאה על מנת לזכות בברכות, אלא הלך רק בכוונת מצוות כיבוד אב, וכמו שהזכירה אותו רבקה באומרה "ועתה בני שמע בקולי", כלומר שתלך רק בפני שכן ציווית ואתה מחויב בכבוד אבך, וכך תהיה בגדר שליח מצווה שאינו ניוזק. (פנים יפות כ"ז ח).

מרן רבינו זי"ע, כידוע לכל, היה אחד מיוחד במצוות כיבוד אב. בעת שישב שבעה אחרי אמו הרבנית הצדקת מרת סימא רייזל ע"ה, היה שרוי בדכדוכה של נפש אע"פ שנסתלקה בזקנה מופלגת, ולא לה שניסו לנחמו ולהמעיט מיגונו, הגיב בתמימה: "וכי קלה היא בעיניכם?! מצווה יקרה הייתה בידי ואבדתיה, ואיך לא אבכה?".

מספר הגה"ח המשפיע רבי אהרן טויסיג שליט"א:

"נוכח הייתי כאשר הגאון בעל "שבט הלוי" הגר"ש ואזנר זצוק"ל הגיע לניחום אבלים אצל רבינו. היה שם שמוע"ס ארוך, כחו ממתקים וכולו מחמדים. בדבריהם דיברו הצדיקים אודות הכוח הגדול הטמון בתפילתה של אם על בניה, והזכירו עובדות מגאוני הדורות שזכו למדרגות בתורה בזכות דמעות אמותיהן הצדקניות.

בתוך הדברים נענה הגר"ש ואזנר ואמר לרבינו, "שמעתי אומרים שהאמא ע"ה אהבה אתכם מאד".

"אמת", הגיב רבינו והסכים עם השמועה. אהבה עזה אהבה הרבנית ע"ה את בנה שנתר יחיד, וכל ימיה חרדה לשלמו וטרחה עבורו למען ייטב לו ברוח ובגשם.

"ואני יודע גם שאמכם התפללה עליכם רבות", הוסיף הגר"ש ואמר לרבינו. והרבי נענה בראשו והשתק בבכי.

וכאן פתח רבינו זי"ע וסיפר: "אמי ע"ה הייתה בעלת תפילה גדולה, ובכל שבת ומועד הייתה הולכת לבית הכנסת להתפלל. מעולם לא הסכימה לוותר על תפילה בציבור, וגם בשנותיה המאוחרות כאשר הייתה זקנה מופלגת לא ויתרה על חיבור זה עם הקב"ה. היו זמנים של חולשה וחולי, בהם היינו מתחננים לפני שתחוס על בריאותה ותישאר לנוח במיטתה, אך היא סירבה והייתה מתחזקת במסירות ללכת בכל מצב לתפילה על הציבור.

לאחרונה, כאשר נוכחתי בחולשתה הגדולה, אמרתי לה: מאמע, הרי אפשר להתפלל ככוונה גם בבית, לשם מה את מתאמצת כל כך ללכת לבית הכנסת דווקא?

והיא ענתה לי כך: "בני, אתה צריך לשמוע בקולי מפני מצוות כיבוד אב, ואילו אני צריכה לשמוע בקולך כי אתה הרי רבי... ובכן, מבקשת אני ממך שלא תבקש ממני להתפלל בבית, כי אז אהיה מוכרחה לשמוע בקולך, ואני הרי רוצה ללכת לבית המדרש..."

לשמע הדברים ניחם הגר"ש את רבינו באומרו:

"אמכם הלא הייתה בת קדושים, בתו של הרה"ק מקרעטשניף זי"ע, ומחברתו בקודש של אביכם הגדול ה"דבר חיים" זי"ע. היא אף זכתה להשאיר אחריה בן גדול כמותכם... וממילא זכותה עמדה לה, שכאשר הגיעה לעולם העליון אמרו לה: 'מה שפעלת שם, בעולם המעשה, שהתפללת והעתרת על בנך הגדול, את יכולה להמשיך גם כאן'.

"תירה מזאת: העולם הזה הוא עולם מוגבל, אבל בעולם הבא - משם היא יכולה לפעול ללא שום הגבלה! דווקא כעת, האהבה והתפילה שלה פועלות ביתר שאת וביתר עוז!"

בדברים אלה קיבל רבינו ניחומים פורתא אחר אמו הצדקת.

(יישר כוח לידידנו הרה"ח ר' אהרן ברק הי"ו)

הגביר כבר וודאי גם את שנתו. וזאת מלבד הקור הגדול השורר בחוץ, שיש בו כדי להקפיא עצמות כפשוטו.

אך הרבי היה נחוש בדעתו, ובקול בוטח ביקש את האברכים שיתלוו אליו, בהבטחה ברורה כי כל נזק לא יאונה להם. "שליחי מצווה אינם ניוזקים, ואני הרי עוסק כעת בהצלת נפשות", אמר.

מקץ דקות אחדות של התבוססות בשלג הגיעו אל פתח טירתו של ר' זנוויל הגביר, שהיה שרוי בעלטה מוחלטת. מבלי להסס הניף הרבי את מקלו, וחבט בדלת אחת ושתיים. לקול הדפיקה התעורר הגביר, וצעק בקול זועף "מי שם!". השיבוהו האברכים כי הרבי מאמשינוב בכבודו ובעצמו ניצב בחוץ, ונא ימהר לפתוח את הדלת כי הקור נורא.

לשמע הדברים זינק הגביר ממיטתו ורץ כחץ מקשת, העלה את האור בביתו ומיהר להכניס את הרבי אל החדר המוסק בחמימות נעימה.

"מה מביא את הרבי בשעת ליל מאוחרת כזו אל ביתי?" שאל לבסוף הגביר, אשר קורי שינה טוויים היו עדיין בזווית עיניו.

"באתי אליך בדחיפות בעניין של פיקוח נפש הקשור לקרוב משפחתך, יענקל'ע שואב המים", השיב הרבי.

הממ... תמה הגביר, "ככל הידוע לי אין במשפחתי יענקל'ע שואב מים כלל..."

החל הרבי לפרט באזורי ר' זנוויל כיצד קרוב הוא לשואב המים, והתברר כי אכן ישנה קרבה כלשהי, אם כי רחוקה מספיק כדי שלא להכירו... אחר דברי ההקדמה הללו סיפר הרבי לגביר כי בערב שבת נלקח השואב אל עבודת הצבא, ויש חובה נחוצה לפדותו בממון ממקום הסכנה בה הוא שרוי.

"בעד שמונה מאות רובל ניתן לפדותו ולהשיבו אל משפחתו, ובאתי לבקשך כי תפריש את המעות הללו בעד הצלתו" סיכם הרבי בבקשה.

בתדהמה שמע ר' זנוויל את בקשתו העצומה של הרבי, ואחר ההתאוששות שאל את הרבי בפליאה, "ומה נחוץ היה הדבר עד כדי כך שיצא הרבי מביתו במוצאי שבת בליל כפור וסופה ויטלטל עצמו בדרכים משובשות עד לביתי, הן יכול היה הדבר להמתין עד למחרת, ולהיעשות על ידי שליח".

"מה הנך שח?!" התרגש הרבי, "יענקל'ה עומד בשעה זו גופא בקור המקפיא תחת סופת שלגים מצמיתה, ואני אשכב לי במיטתי?! וכי כיצד אפשר להתכסות מתחת לשמיכה עבותה בה בשעה שאח יהודי קופא מקור..."

דבריו הנרגשים היוצאים מן הלב של הרבי, נכנסו היישר אל ליבו של הגביר, וזה מיהר לקום ממקומו ולהושיט לידי הרבי את מפתח קופתו. "ייגש נא הרבי אל הקופה הקבועה בקיר, וייטול ככל הנצרך להצלת היהודי", הכריז בשמחה ובחפץ לב, "ככל אשר יושת עלי אתן בעד מילוי בקשתו של הרבי!"

מוצאי שבת קודש, הלילה היה קר וסוער, פתיתי שלג צחורים נערמו על האדמה הקפואה ללא הרף. בבית החסידים שבגריצא העיירה הפולנית, הסתופפו כמניין אברכים בני עלייה, חסידי הרבי מאמשינוב, בסמוך לאח הבווערת, וערכו סעודת מלווה-מלכה לאורה של עששית נפט מרצדת. השעה הייתה מאוחרת למדי, בכל בתי העיר כבר שררה עלטה ויושביהם נמו את שנתם בשלווה, רק קומץ החסידים בני העליה הצטופפו להם מסביב לשולחן העתיק, והשמיעו, כל אחד בתורו, סיפורי צדיקים אל תוך הלילה.

האור הקלוש הטיל צלליות כהות על קירות בית החסידים הקטן, וקולם הלוחש של האברכים התמזג עם שריקותיה של הרוח המשייטת ברחובות ועושה בהן כבתוך שלה. צמרות העצים נעו באי נוחות מצד לצד, והוסיפו אף הן נופך חשאי לרחשי הסיפורים. חסידים לוחטים הם, בני החבורה האמשינובית היושבת בגריצא, ובימים כתיקונם הם עושים את הדרך לאמשינוב, אל חצר רבם, לעתים קרובות למדי. אך עתה, בעיצומה של החורף, הדרך קשה ומסוכנת, ומשכך הנסיעות נדירות יותר והגעגועים גדולים יותר.

מישהו הגיש לשולחן קנקן תה, ואז לפתע קרע צרור נקישות את הדממה הלילית. הקולות בקעו מכיוון הדלת, שהייתה נעולה בשעת ליל זו. תחילה הן באו מתונות, אך בחלוף רגע הן גברו ונעשו תובעניות יותר. האברכים כלל לא חשבו לקום לפתות, וכי מי מסוגל לקוש בשעה זו, אולי גוי מבוסס או סתם חיה משוטטת. אך משהו בנקישות הסב לפתע את תשומת לבו של החבורה, ושתיקה חדה השתררה.

שמעון השמש, זה שהמפתחות מצויות בידו, היסס לרגע האם לגשת אל הדלת, אך עוד בטרם הגיע לכלל החלטה, הצטרפרו החסידים למשמע הקול הנוזף הקורא אליהם מבחוץ:

"נו, אברכים! פתחו כבר! אחיכם קופאים מקור ואתם מתעכבים? מה לכם מתמהמהים!" - - -

הקול היה מוכר מאד, ורעד חלף בגווים של האברכים. חיש נפתחה הדלת, ולפניהם ניצב לא אחר מאשר... הרבי בכבודו ובעצמו! עטוף במעיל פרווה עבות ומחופה בצעיף צחור, ניצב הרבי בפתח, מצטנף מקור, ולצדו הגבאי החסון, מכוסה למחצה בפתיתי שלג...

יראת רוממות אחזה באברכים למראה

הלכות לחם משנה

מפה לבנה

מכוסות עד לאחר הקידוש, ואף לסוברים שהטעם שמכסים את החלות הינו זכר למן י"ל שמספיק שיהיו החלות מכוסות רק עד אחרי הקידוש).

בעשר אצבעות

ה. יש לאחוז את החלות בעשר אצבעותיו בשעת הברכה (שו"ע סי' קס"ז סעי' ד) [משום שעשר אצבעות האדם שאוחזות בפת מרמזות על עשרה מצוות שמקיימים בלחם עד אכילת הלחם ואלו הם א. איסור חרישה בשור וחמור יחדיו. ב. איסור זריעת כלאים. ג. לא תחסום שור בדישו. ד. לקט. ה. שכחה. ז. תרומה. ח. מעשר ראשון. ט. מעשר שני. י. חלה].

ו. יש להניח את ידיו על החלות עצמן מתחת לכיסוי המפה (קיצור השל"ה (מסכת שבת עמ' קנ"ד) ובספר זוהר חי כתב "ואין לסלק המפה עד אחר ברכת המוציא, וכך נהג מוריניו ורבינו מלובלין כמו שראיתי בעיני". וכן נהג הרה"ק בעל ה'דברי חיים' ז"ע"א. ויש מי שכתב שיכול לאחוז החלות עם הכסוי ואין הכיסוי נחשב לחציצה (שו"ת באר משה) [משום שהכיסוי עשוי לכבוד החלה ולא נחשב חציצה].

ע"פ דברי קודשו של האר"י הקדוש

ז. ע"פ קבלה יש לאחוז החלות כשתחתית שני החלות צמודות זו לזו כך שיראו כחלה אחת עם פנים לכאן ולכאן (מטה אפרים סי' תרכ"ה (סעיף מ"ט) בשם האר"י ז"ל ו'שער הכוונות' (ענין השולחן דף פ"ה)).

ח. כשמזכיר את שם ה' יגביה את החלות מעט (משנ"ב סי' קס"ז ס"ק כ"ג) וכן ראוי כשאומר 'המוציא' להגביה מעט החלה (כ"פ החיים' בשם האר"י ז"ל וכן מנהג המקובלים) וכן נהג רבינו ז"ע"א להגביה מעט את החלות כשהזכיר את שם ה' ושוב כשאמר תיבת 'המוציא'.

ט. ע"פ דברי קודשו של האר"י הקדוש יש להאריך באות ה' של 'המוציא' (באר היטב סי' קס"ז (סק"ד) 'שער המצוות' (פר' עקב דף מ:)).

הדרן עלך כל הש"ס כולו

קריאה של חיבה לכל אנשי שלומינו!

הנה קרב ובא היום הגדול והיקר, יום שמחת גומרה של תורה העולמית, הלא הוא סיום הש"ס במסגרת לימוד ה"דף היומי" בתלמוד בבלי. רבים מאנשי יזכו ביום גדול זה לסיים את כל הש"ס כולו, והשמחה תגדל ותעלה על גדותיה עד בלי די. ומחיל אל חיל, מיד עם סיום הש"ס יתחילו רבבות אלפי ישראל בכל רחבי תבל בלימוד הש"ס מחודש, ביתר שאת ויתר עוז.

עתה ניצבת בפנינו הזדמנות פז ושעת כושר נדירה ביותר, המתרחשת רק אחת לשבע שנים ומחצה, להצטרף אל מעגל הזומרים את הש"ס כולו מתחילתו! בעוד שבועות ספורים ירעש תבל ומלאו, והמונים המונים יפצחו ברינה של תורה "מאימתי קורין את שמע בערבית" ויפליגו אל דרך התורה במעלה הסולם העולה בית קל. הבה ננצל את ההזדמנות היקרה, וניעשה כולנו חטיבה אחת של תורה בחבורה לקניין הש"ס.

בבית חיינו שבמרכז מוסדותינו מתקיימים שיעורים דברי יום ביומו מסביב לשעון, ויש בהם מקום לכל אחד בלי יוצא מהכלל חושן ובואו! אל תישאר מאחור! מהרו לעלות על הרכבת בראשית דרכה, ותהיו המאושרים עלי אדמות! טעמו וראו כי טוב סחרה מכל סחורה!

אם יש את נפשכם לראות את עולמכם בחיכם, פנו בהקדם אל הממונים המסורים של "חברת עתים לתורה" **הרב בנימין גרוס הי"ו, בטל' 0548517780**

הרב חיים מרדכי גוטוויין הי"ו, בטל' 0504177052

והבטיחו את מקומכם באחד השיעורים הנפלאים הנמסרים בהיכלות בית מדרשנו. כמו כן ניתן להתאים חברותות לכל דורש, ללימוד משותף ומועיל בשעה הנוחה לכם. אם אתם עושים כן, אשריכם בעולם הזה וטוב לכם בעולם הבא!

ביקרא דאורייתא
ועד עתים לתורה

ביסוסי החלות - עד מתי?

ד. טוב שיהיו החלות מכוסות עד לאחר ברכת 'המוציא' (משנ"ב סי' רע"א סקמ"א, וכ"כ בלקוטי מהר"ח' שכן ראה אצל צדיקים גדולי התורה, ומהיות טוב) ו"א שדי שהחלות מכוסות עד אחרי הקידוש אך בשעת ברכת 'המוציא' אין החלות צריכות להיות מכוסות (משנ"ב שם) [משום שהטעם שמכסים את החלות הוא 'שלא יראה הפת בושתו' שמקדש על היין לפני שמברך על הפת, ולכן מספיק שיהיו החלות

<p>לטובת נשמת הבחור הקדוש יצחק יהודה יחיאל אייזיק הי"ד בן כ"ק מרדך אדמו"ר רבי חיים מרדכי ז"ע נעק"ד על סף ארה"ק ג' כסלו תש"ז ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>נדבת ידידנו הנכבד הרה"ג מנחם כהן הי"ו להגל שמחת נישואי בנו החתן דוד צבי הי"ו עב"ג בשעתומו"צ החתונה תתקיים א"ה ביום ב' הבעל"ט באולמי "גולדן סקיי" ביתר עילית</p>
<p>נדבת ידידנו הנכבד הרה"ג חיים מרדכי כהן הי"ו לכבוד שמחת הולדת הבן יזכו אביו ואמו לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים מתוך שפע שמחה נחת והרחבת הדעת</p>	<p>נדבת ידידנו הנכבד הרה"ה יוסף צבי קליין הי"ו להגל שמחת נישואי בנו החתן שרגא פייבל הי"ו עב"ג בשעתומו"צ החתונה תתקיים א"ה ביום א' הבעל"ט באולמי "היכלי הפאר" בני ברק</p>
<p>לעילוי נשמת מרת זיוה זעלדא בהר"ה דב הלוי ע"ה נלב"ע ב' כסלו תשס"ח נדבת נדה - ידידנו הנכבד הרה"ר אליעזר פולק הי"ו זכות הפצת מעיינות החסידות תעמוד לטובת הנשמה</p>	<p>לעילוי נשמת ר' יוסף בן ר' אליהו חיים ז"ל נלב"ע ו' טבת תשע"ו ולע"נ מרת צביה בת ר' חיים ע"ה נלב"ע כ"ו חשוון תשע"ו נדבת בנם - ידידנו הנכבד הרה"ר דניאל קליינר הי"ו</p>